

Kestävä elämäntapa – Opettajalle

Pohdintakysymykset

1. Miksi pitää kierrättää?
2. Miksi kaikki eivät kierrätä?
3. Onko omilla teoillani merkitystä?
4. Miten voin pelastaa maapallon?

Tarina

Olipa kerran kukka. Kukka oli hyvin värikäs ja kaunis. Kukka piti sateesta ja auringosta. Eräänä iltapäivänä kukan luo tuli koira. Koira oli hyvin vanha ja rauhallinen. Koira tykkäsi syödä luita sekä ottaa pitkiä iltapäivänokosia. Koira asui perheensä kanssa talossa. Talo oli hyvin suuri ja siinä on iso katto. Talossa on aina hyvin lämmintä. Talon pihalle ajoi juuri auto. Autosta kuului hirveä meteli ja se ajoi niin kovaa pihaan, että se melkein törmäsi taloon. Auto parkkeerasi talon viereen. Kalle kaivaa taskustaan banaanin ja syö sen. Tämän jälkeen, hän marssii sisälle taloon ja aukaisee telkkarin. Telkkari on hyvin pieni ja se on lattialla. Televisiosta alkaa kuulua eriskummallisia ääniä. Äkkiä kuitenkin telkkari menee itsestään kiinni! Kalle säikähtää ja muistaa, että on unohtanut maksaa sähkölaskun!

Tietoteksti kestävästä elämäntavasta

Kestävällä elämäntavalla tarkoitetaan sellaista elämäntapaa, joka säästää energiaa ja luonnonvaroja. Tällä hetkellä kulutamme luonnonvaroja yli niiden uusiutumiskyvyn. Jos jatkamme samalla tahdilla, luonnonvarat loppuvat jossakin vaiheessa.

Maapallomme resurssit eivät riitä tyydyttämään ihmisten nykyistä kulutusta. Termi *kestävä kehitys* on otettu käyttöön jo 1970-luvulla, jolloin huoli maapallon tulevaisuudesta nousi yleiseen keskusteluun.

Kestävää elämäntapaa voi toteuttaa monilla eri tavoilla. Jätteiden lajittelu, vesien ja maavarojen järkevä käyttö ja energian säästäminen ovat esimerkkejä kestävä elämäntavan mukaisesta toiminnasta. Kestävä elämäntapa on kuluttamista tulevien sukupolvien tarpeet huomioiden.

Vähennä, käytä uudelleen ja kierrätä- siinä kestävä elämäntavan peruspilarit.

Tehtäviä ja tutkimuksia

Testaa, millainen on sinun tyylisi pelastaa maapallo:

<https://yle.fi/aihe/kiertotaloudesti-miten-sina-pelastaisit-maapallon>

Mikä kuuluu minnekin?

Oppilaalle tulostettava lajittelutehtävä, tai:

Tulostetaan Kierrätyskeskuksen tekemät kierrätyskortit ja lajitellaan jätteitä kuvaavat laput kukin omalle paikalleen. Kortteja voi tulostaa useammat, jotta kaikille riittää tekemistä.

Lopuksi tarkistetaan, menivätkö lajittelut oikein ja keskustellaan tehdyistä ratkaisuista.

Linkki kierrätyskortteihin:

https://www.kierratyskeskus.fi/files/14621/Lajittelukortit_verkko2014.pdf

Kierrätysaskartelua

Keppihevonen

Tehdään kotoa löytyvästä villasukasta ja vanhasta salibandymailasta keppihevonen. Täytteeksi laitetaan käytöstä poistetun tyynyn sisukset ja harjaksi jämälankojen pätkiä. Silmiksi vanhasta vaatteesta irrotetut napit.

Pehmopupu

Vanhoista sormikkaista tehdään pupu tai joku muu pehmolelu.

Minikeppihevonen

Vanhoista sormikkaista leikataan sormet hevosen pääksi ja grillitikusta/lyijykynästä tehdään keppi. Langanpätkistä harja ja pienistä huopakangaspaloista korvat, näin minikeppihevonen on valmis.

Leikkejä

Kierrätys-läpsy

Tarvikkeet: Kärpäslätkä/rullattu sanomalehti, roskisten kuvat, kuvia erilaisista roskista.

Leikin kulku:

Jokaiselle annetaan kärpäslätkä/rullattu sanomalehti. Seinällä on kuvia erilaisista roska-astioista, joista käy ilmi mitä kuhunkin astiaan saa laittaa. Yksi leikkijä näyttää vuorollaan kuvaa roskasta, jonka jälkeen muut leikkijät kilpailevat siitä, kuka ehtii ensin läpsäistä oikeaa roskista.

Koko luokan versio: Oppilaat jaetaan 3–4 leikkijän ryhmiin. Ryhmät asettuvat omiin jonoihinsa, jossa ensimmäisellä on kärpäslätkä/rullattu sanomalehti. Seinällä ryhmien edessä on kuvat roska-astioista, joissa on kuvat siitä, mitä roskia kuhunkin astiaan saa laittaa. Opettaja näyttää kuvia erilaisista roskista ja jonon ensimmäinen käy läpsäisemässä oikeaa roskista. Ensimmäinen läpsäisijä saa pisteen. Lopuksi lasketaan ryhmien pisteet.

Lajittelijat

Alkutoimet: Rajataan neliön muotoinen leikkialue, jonka kulmiin merkitään esim. BIOJÄTE, MUOVI, METALLI sekä KARTONKI.

Leikin kulku:

Mietitään yhdessä, mitä kaikkea kyseisiin jäteastioihin voi laittaa.

Valitaan neljä leikkijää lajittelijoiksi, jotka menevät omaan kulmaansa kertaamaan, mitä kyseisen kulman jäteastiaan kuuluu. Loput leikkijöistä asettuvat leikkialueelle.

Leikki alkaa ja lajittelijat yrittävät saada alueella olevia kiinni. Lajittelija muuttaa kiinnijääneen oman kulmansa lajiteltavaksi roskaksi. Lajittelija kertoo kiinnisaadulle, mihin kulmaan tämän tulisi mennä lajiteltavaksi ja kiinnisaatu menee itsenäisesti kyseiseen kulmaan. Biojätteen lajittelija siis sanoo kiinnisaadulle esim. ”banaaninkuori”, ja leikkijä menee biojättekulmaan. Saapuessaan kulmaan, leikkijä kertoo siellä oleville, miksi roskaksi hänet nimettiin, esimerkissä banaaninkuori. Mikäli jäteastiasta löytyy jo banaaninkuori, vapautuu edellinen. Lajittelijan on siis nimettävä kiinnisaadut erilaisiksi roskiksi. Mikäli lajiteltava menee vahingossa väärään kulmaan, ohjaavat kaverit hänet oikeaan jäteastiaan.

Leikki loppuu, kun kaikki on saatu kiinni. Lajittelijat palaavat omille jäteastioilleen ja valitsevat kiinnisaaduista itselleen seuraajan.

Hauska kokeilla!

Älypään tietovisa, pelasta maapallo:

<https://alypaa.com/yhteisot/pelit/Operaatio+Pelasta+maapallo#/alku>

Paljon valmista oppimateriaalia kestävästä elämäntavasta:

<https://mappa.fi/fi/etusivu>